

LEYGARDAGUR
17
NOVEMBER

løgtingsvalið '90

Sosialdemokratiska samfelagsmodell

Fiskivinnan skal tillagast marknaðarviðurskiptinum og frælsu marknaðarkreftirnar skulu aftur sleppa at virka fritt í føroyska vinnulivinum. Liberalisman skal aftur í hálsatið!

Hetta krav ljóðar nú frá so at siga øllum flokkum í valstríðnum. Javnaðarflokkurin tekur fyri ein part undir við hesum kravi — vit royndu longu undir seinastu samgongu at skunda undir gongdina fram móti eini meira liberalistiskari fiskivinnu, men sum kunnugt var ikki politiskur dekningur fyri einum tilikum útviklingi í seinasta lögtingi.

Men flokkurin gongur ikki blint og treytalest inn fyri einum reinum og óbláðadum marknaðarbúskapi í Føroyum. Vit halda fast um, at tað almenna má hava eina ávísu stýring av gongdini fram móti eini meira liberalari fiskivinnu. Vit duga væl at siggja tær álvarsumu sosialu fylgjurnar, um alt verður givið leyst. Vit duga heldur ikki at siggja, hvussu vit skulu kunna hava eina skilagóða og ábyrgdarfulla stovnsrøktuttan eina ávísu almenna stýring. Bert ein almenn stýring kann tryggja ein fiskiveiðipolitikk, sum byggir á tilmælini frá fiskifrøðingum og fiskimannum.

Hetta er grundin til, at vit ikki góðtaka, at tann peningur, sum verður leysur, tá stuðulin til fiskivinnuna verður lækkaður, skal sparast burtur av figgarlógini. Vit vilja gjarna nýta ein part av tí studningi, sum verður leysur, tá stuðulin til fiskivinnuna lækkar, til konsolidering av landskassinum. Men tað er upptættur meira umráðandi, at hesin peningur verður brúktur til at figgja ta perestrojka, sum er so metiliga neyðugt at gera innan fiskivinnuna og innan fiskiðnaðin á landi. Fyri at okja um okkara útlutningsvirði og útvega leiri arbeidsplass, ætla vit, at tað almenna skal seta í gongd ein matværidnað við fiskavörum til

útflutnings. Henda menning skal figgjast við tí peningi, ið verður leysur, tá stuðulin til fiskivinnuna verður lækkaður.

Tað má kunna bera til. Tað kann jú ikki halda fram at vera so, at heimins besta rávøra úr heimins reinasta sjógvi mestsum er minni verd, tá hon kemur út aftur av virkinum, enn tá hon varð landað um keikantinn.

Tað er tí umráðandi, at vit ikki lata okkum rúsa av øllum hesum tosinum um liberalismu og frælsar marknaðarkreftir — hesi eru vordin gandaorð fyri eystan eins og fyri vestan.

Latíð okkum ikki gloyma, at hornasteinurin í liberalismuni, sum øll rópa eftir nú, er tann frælsa og púra ótamda kappingin.

Henda heimspæki ella livsáskoðan byggir á ta fatan, at egoisman er drivmegin í menniskjuni. Hetta hevur verið tann stóri trupulleikin, síðan lond og tjóðir fóru at innrætta seg eftir hugmyndafrøðini hjá gamla Adam Smith, sum nú verður tikin fram aftur úr mæloposanum og hongd út á snórarnar hjá teimum borgarligu serstakliga her í Norðurlöndum.

Tað er jú tann vansin við teimum frælsu marknaðarkreftunum, at tær kunnu ikki virka ótamdaruttan at tað gongur út yvir onkran annan. Í fyrstu atlogu gongur tað út yvir teir veikaru konkurentarnar. Í aðru atlogu gongur tað út yvir allar teir veikur bólkarnar í samfelagnum og í triðju atlogu gongur tað út yvir lóntakaran og hansara yrkisfelagsskapir, sum skulu knasast.

(Eisini her droyma ávísir flokkar um at stilla kalendaran aftur til hálvtrýssini, «tá lýdni var lóg og tey fátæku fús».)

Danski heimsspekingurin K. E. Løgstrup hevur sagt um liberalistiska samfelagsmodellid nakað soleiðis:

«Beina vit fyri egoismuni, ganga vit til grunda, geva vit egoismuni fritt spæl, ganga vit eisini til grunda».

Tað, sum liggur í hesum er, at sleppa marknaðarkreftirnar ikki at virka, so enda vit í tí forsteinaða systeminum sum t.d. Sovjet. Sleppa tær fritt at virka, so beina tær fyri vælferðarsamfelagnum, aðrenn nakar varar av.

Ti má ein millumvegur finnast!

Ti mugu hesar kreftir einans sleppa at virka undir strongum demo-

kratiskum og politiskum eftirliti. — Hetta kann bert lata seg gera við at nýta tað sosialdemokratiska samfelagsmodellid, soleiðis sum tað eitt nú virkar í Svørki. Sosialdemokratisku flokkarnir hoppa ikki uppá tær bilugu loysnirnar, sum siga, at tað er neyðugt at niðurbygja vælferðarsamfelagið fyri at bjarga búskapinum.

Føroya Javnaðarflokkurin hevur ikki slept dreyminum um vælferðarsamfelagið. Hann fer heldur ikki at gevast við stríðnum fyri at vinna hetta vælferðarsamfelag. Her er enn langt á málið, at eydna, tryggileiki og trivnaður er ein sjálvsagdur lutur hjá hvørjum einstøkum menniskja í Føroyum. Vilja tit stuðla javnaðarflokkinum í hesum stríði, har hann stendur þúra einsamalur, so velja tit hann leygdagin!

Jóannes Dalsgaard

Valevni Javnaðarfloksins

Jóannes Dalsgaard

í Suðurstreymoy

Skatturin skal niður

Valevni Javnaðarfloksins

Sverre Midjord

Suðuroy

sum veljari, sum kann fremja hesa broyting. Fyri okkara flokk er støðan greið. Tann av tí borgarliga meiriluta tvungna uppsparingin verður avtakin beinanvegin, uppsparingin hjá hvørjum einstøkum borgara skal ikki bara vera eitt tal í landsl' sarhaldinum. Hver borgari skal ráða yvir sinum egnu pengum.

Skatturin av millum- og láginntøkum skal niður, tað skal ikki vera so, at landskassin skal neyðtaka tey seinastu hart vunnu oyruni, fyri at fjala yvir ein skeivt ferdan borgarligan politikk.

Tolllógin skal broytast, so at tollurin av neyðsynjarvörum verður settur munandi niður.

Vit fara at fremja

skattalætta, avtaka ta tvungu uppsparingina og broyta tolllógina.

Fyri at fremja hesi tiltøk er tað tín stuðul, vit hava brúk fyri, og hann gevur tú við persónliga at visa á hvønn og hvørji skulu fremja hesi tiltøk.

Ti munurin ímillum borgarligan politikk og okkum er tann, at vit halda tað vit lova, og fremja tað vit seta okkum fyri, og tað gera vit við tykkara stuði og hjálp á valdegnum.

Sverre Midjord

hesir somu flokkar koma aftur til valdið, so verður støðan bara verri, aftan á eitt framhaldandi borgarligt stýri verða vit sett so nógv aftur, at vit verða at rokna sum eitt av teimum tilafturskomnu londunum.

Fólkaflokkurin hevur sett sær fyrri at knokkroyta tær lágu inntøkur og sambandsflokkurin, hann sigur bara nei.

So her skuldi ikki verið nógv at ivast um, tí her má og skal koma ein broyting i, og tað er tú

